

KURATORIUM
OŚWIATY
W KRAKOWIE

**Małopolski Konkurs Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych
w roku szkolnym 2025/2026
2 grudnia 2025 r.**

/kod ucznia/

Temat: „Tolerancja jest harmonią w różnorodności”

Etap rejonowy: „Problemy moje, twoje, nasze boje, polityka”

zadanie	liczba punktów		kody członków komisji sprawdzającej	liczba punktów po weryfikacji	kody członków Komisji Rejonowej
	możliwych do uzyskania	uzyskanych			
1.	5				
2.	3				
3.	5				
4.	3				
5.	2				
6.	3				
7.	14				
8.	3				
9.	7				
10.	5				
11.	20				
suma	70				

.....
/imię i nazwisko Przewodniczącego Komisji Rejonowej/

.....
/podpis/

miejsce na metryczkę

Droga Uczestniczko, Drogi Uczestniku Małopolskiego Konkursu Języka Polskiego!

W tym roku zaproponowaliśmy Ci do czytania utwory, które koncentrują się wokół jednej z najważniejszych dla człowieka wartości – **tolerancji**. W II etapie autorzy tekstów podanych do lektury skłaniają do namysłu nad takimi na przykład pytaniami: Do czego prowadzą poczucie krzywdy? nienawiść? stereotypy? Jak rodzą się rasizm i szowinizm? Czy można zachować człowieczeństwo w świecie ogarniętym szaleństwem zła? Co XIX- i XX-wieczne utwory są w stanie mówić o nas i o naszym świecie? Kto jest naszym bliźnim?

Przeczytane do tego etapu teksty mają charakterystyczny styl. Warto podjąć próbę naśladowania tego stylu w wybranych zadaniach.

Przeczytaj uważnie załączone fragmenty utworów, wszystkie polecenia, a następnie odpowiedz na pytania związane z konkursowymi lekturami. Pamiętaj, że sposób formułowania odpowiedzi oraz ich zapis wpływają na ocenę całego zadania.

A teraz kilka uwag technicznych:

1. Nie używaj korektora ani zmywalnych przyborów piśmiennych. Zadanie, w którym ich użyjesz, nie będzie oceniane.
2. Nie zapisuj rozwiązań drukowanymi literami – sposób zapisu wyrazów ma znaczenie przy ocenianiu pracy.
3. Odpowiedzi formułuj zgodnie z normą językową – w zadaniach krótkiej odpowiedzi ocenie podlega także **poprawność językowa**.
4. Teksty redaguj na wskazany temat i we wskazanej formie – zmiana tematu lub formy powoduje, że zadanie zostanie ocenione na 0 punktów.
5. Błędną odpowiedź przekreśl. Obok zapisz odpowiedź poprawną.
6. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane. Jeśli chcesz, aby jakiś fragment pracy był oceniony w brudnopisie, zaznacz to.
7. Na rozwiązanie **11 zadań masz 120 minut**.
8. Możesz uzyskać **70 punktów**.

Życzymy powodzenia!

Organizatorzy

Zadanie 1. (0-5)

Przedstaw zgodnie z chronologią treść przypowieści o miłosiernym Samarytaninie (same fakty). Zachowaj jednorodną formę składniową.

1.
.....
2.
.....
3.
.....

3	1	1	5

Zadanie 2. (0-3)

Na obrazie Michaela Willmanna znajduje się kilka ważnych dla odczytania biblijnej przypowieści elementów. Do podanych niżej znaków dopisz ich znaczenie w kontekście rozumienia całej przypowieści.

- a) czerwony płaszcz Samarytanina –
.....
- b) nagie ciało Żyda zwisające z kolan Samarytanina –
.....
- c) ludzie na drugim, trzecim planie –
.....

1	1	1	3

Zadanie 3. (0-5)

Przywołując po dwie konkretne informacje na temat działań podanych niżej bohaterów, wyjaśnij, w jaki sposób realizują oni ewangeliczny nakaz z biblijnej przypowieści: „Idź, i ty czyn podobie”.

student, Janowa z *Mendla Gdańskiego* Marii Konopnickiej

-

.....

.....

.....

.....

Rosa i Hans Hubermannowie ze *Złodziejki księżek* Markusa Zusaka

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Liesel Meminger i Rudy Steiner ze *Złodziejki księżek* Markusa Zusaka

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3	1	1	5

Zadanie 4. (0-3)

W noweli Marii Konopnickiej tytułowy bohater wypowiada słowa: „Nu, u mnie umarło serce do tego miasto!” Napisz, w jakiej sytuacji padają te słowa i wyjaśnij ich znaczenie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2	1	3

Zadanie 5. (0-2)

Pisownia tych samych wyrazów może być różna ze względu na znaczenie. Wyjaśnij zasady pisowni podkreślonych słów.

Mendel Gdański, polski Żyd, urodził się w biednej warszawskiej rodzinie.

.....

.....

Mendel Gdański i jego wnuk Jakub oraz inni żydzi w modlitwie zwracali się do Jahwe.

.....

.....

1	1	2

Zadanie 6. (0-3)

Wyobraź sobie, że dwaj bracia – bohaterowie bajki Michela Piquemala – jednak się spotykają, gdy wzajemnie obdarowują się zbożem. W trzech-czterech zdaniach zapisz, w jaki sposób mogliby wytłumaczyć swoją decyzję.

Nie przytaczaj ich myśli z tekstu.

.....

.....

.....

.....

2	1	3

Powieść Markusa Zusaka *Złodziejka księzek* jest ważna z różnych powodów.

[illegible]

3	1	4

b) (0-1) Uzasadnij trafność tytułu powieści Markusa Zusaka, przywołując co najmniej dwa konkretne fakty z utworu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1	1

c) (0-4) Max podarował Liesel *Strząsaczkę słów* – bardzo ważną historię dla nich samych oraz innych ludzi.

Odpowiedz na pytania dotyczące książki Maksa Vandenburga.

* Kim są tytułowi „strząsacze” słów?

.....

.....

.....

* Co było bezpośrednią przyczyną tego, że chłopiec z „kanciastym wąsikiem” postanowił zdobyć władzę nad światem za pomocą słów?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

* Co dla „wyrzutka” zrobiła tytułowa bohaterka?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*** Jaki sens ma przytoczona historia w kontekście chłopca z „kanciastym wąsikiem”?**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1	1	1	1	4

d) (0-3) *Złodziejka książek* nie jest powieścią historyczną, choć odwołuje się do faktów z historii XX wieku. Wymień trzy obecne w utworze Markusa Zusaka fakty historyczne i do każdego z nich dopisz jedną, konkretną informację (np. cel, przyczyna, przebieg, skutek, miejsce, data...).

*

.....

.....

*

.....

.....

.....

.....

.....

e) (0-2) W kontekście całej powieści Markusa Zusaka oraz *Strząsaczki słów* wyjaśnij, jak rodzi się rasizm i do czego prowadzi.

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary-ruled notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings present.

2	2

Zadanie 8. (0-3)

Poniżej znajdują się zdania nawiązujące do konkursowych lektur. W ostatniej kolumnie wstaw „X” przy informacjach zgodnych z tekstami, których dotyczą. Jeśli się pomylisz, wskazanie otocz kółkiem.

Uwaga! Liczba informacji poprawnych nie jest zgodna z liczbą punktów.

1.	Mendel Gdański był warszawskim kupcem, który miał swój sklep na Starym Mieście.	
2.	Wnuk Mendla zgubił czapkę, uciekając przed jakimś obdartusem, który krzyczał za nim „żyd!”.	
3.	W przypowieści o miłosiernym Samarytaninie na słowa Jezusa „Dobrześ odpowiedział.” uczony pyta o to, kto jest jego bliźnim.	
4.	Obaj bracia z bajki Michela Piquemala są żonaci, mają dzieci i jest im ciężko utrzymać rodzinę.	
5.	Erik Vandenburg, ojciec Maksa, uratował Hansa Hubermanna podczas I wojny światowej, mówiąc, że ten „ładnie pisze”.	
6.	Akcja powieści <i>Złodziejka książek</i> rozgrywa się w Molching koło Monachium w I połowie XX wieku.	
7.	Liesel i jej starszy brat jechali do nowej rodziny, gdyż ojciec był Żydem. Brat w drodze zmarł.	
8.	Marzeniem Rudy’ego Steinera było zostać Jessem Owensem, ulubieńcem Hitlera i berlińczyków.	
9.	Rudy Steiner podczas spotkania w Hitlerjugend na pytanie o datę urodzin Hitlera podał czas i miejsce narodzin Jezusa.	
10.	O wyzdrowieniu Maksa Liesel dowiedziała się od Rosy. Kiedy wracała ze szkoły, matka stała przed furtką i machała do niej radośnie.	

3	3

Zadanie 9.

Wiersze XX-wiecznych poetów doświadczonych wojną możemy odczytywać także w kontekście naszej współczesności.

a) (0-4) Wyjaśnij sens zacytowanych niżej fragmentów w kontekście powieści Markusa Zusaka.

1

„Coś jeszcze się wydarzy, tylko gdzie i co.
Ktoś wyjdzie im naprzeciw, tylko kiedy, kto,
w ilu postaciach i w jakich zamiarach.
Jeśli będzie miał wybór,
może nie zechce być wrogiem
i pozostawi ich przy jakimś życiu”.

/Wisława Szymborska, Jacyś ludzie/

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2	2

2

„nie wykupujcie wszystkich
świec sznurowadeł i makaronu
Nie mówcie odwróceniu tyłem:
ja mnie mój moje
mój żołądek mój włos
mój odcisk moje spodnie
moja żona moje dzieci
moje zdanie”

/Tadeusz Różewicz, *List do ludożerców*/

.....

.....

.....

.....

2	2

b) (0-3) Skreśl błędne informacje umieszczone w nawiasach, pozostawiając właściwe nazwy zaimków. W miejscach wykropkowanych wpisz funkcje zastosowanych w utworach zabiegów językowych.

W obydwu utworach poeci świadomie używają zaimków. W wierszu *Jacyś ludzie* są to przede wszystkim podkreślone w pierwszym fragmencie **zaimki** (osobowe / przeczące / nieokreślone), które

W utworze *List do ludożerców* zostały nagromadzone przede wszystkim podkreślone w drugim fragmencie **zaimki** (zwrotne / dzierżawcze / względne), które

1	1	1	3

Zadanie 10. (0-5)

Sformułuj swoimi słowami po jednej hipotezie interpretacyjnej do czytanych na konkurs wierszy i w dwóch-trzech zdaniach opisz te hipotezy.

Wisława Szymborska, *Jacyś ludzie*

hipoteza:

opis:

.....

.....

.....

.....

.....

Tadeusz Różewicz, *List do ludożerców*

hipoteza:

.....

opis:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2	2	1	5

Zadanie 11. (0-20)

Zredaguj do współczesnego człowieka list otwarty, którego myślą przewodnią uczynisz pointę z wiersza Różewicza: „Nie zjadajmy się [...] Bo nie zmartwychwstaniemy”.

W swoim tekście opisz zauważone w świecie problemy i zagrożenia oraz przedstaw sposoby na ich pokonanie. W liście odwołaj się do dwóch wybranych lektur z II etapu konkursu. Zadbaj o urozmaicenie języka (celowo wprowadź co najmniej sześć różnych środków językowych).

Tvoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[illegible]

[illegible]

[illegible]